

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v materských školách v školskom roku 2017/2018 v SR

Následné inšpekcie boli vykonané v **51** materských školách (MŠ), z toho bolo **6** po *komplexnej*, **35** po *tematickej* a **10** po *následnej* inšpekcii. S vyučovacím jazykom slovenským bolo **47** škôl, s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským boli **2** školy, po **1** boli škola s vyučovacím jazykom maďarským a s vyučovacím jazykom ukrajinským. Kontrolovaných bolo **42** štátnych, **5** súkromných škôl a **4** cirkevné školy. V meste **23** a na vidieku **28** škôl.

Vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení bolo na ich odstránenie uplatnených **302 opatrení**, z toho **166 odporúčaní**, **40 opatrení uložených Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI)** a **96 opatrení prijali riaditelia kontrolovaných škôl**. Uplatnené opatrenia (tabuľka č. 1) smerovali najmä k skvalitneniu pedagogického riadenia, podmienok výchovy a vzdelávania (V a V) a tým zefektívneniu vyučovania učiteľmi. Správy o prijatých a o splnených opatreniach zaslali vedúci pedagogickí zamestnanci príslušným školským inšpekčným centráram (ŠIC) v určenom termíne, zodpovedali zisteným nedostatkom s reálne prijatými konkrétnymi a kontrolovateľnými opatreniami.

Tabuľka č. 1 Prehľad uplatnených opatrení

Spolu	302					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	166		96		40	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	118	73,75	87	98,86	29	100
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0		1	1,04	0	
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
6	3,61	7	7,29	11	27,5	

*Neaktuálne*¹ bolo **1** opatrenie prijaté kontrolovanou školou. *Nedalo sa hodnotiť*² **24 opatrení**, z toho **6** odporúčaní, **7** opatrení prijatých kontrolovanou školou a **11** opatrení uložených ŠŠI.

V 1 škole³ z dôvodu *nevytvorenia podmienok na výkon školskej inšpekcie* nebolo možné zhodnotiť akceptovanie 4 odporúčaní a 7 uložených opatrení ŠŠI.

¹ *neaktuálnosť* sa posudzuje v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov (zmena v obsahu ŠkVP týkajúca sa kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov)

² *nedá sa hodnotiť* sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole (napr. zmena na pozícii riaditeľa školy, ktorý vykonal prvú atestáciu; nezájum o miesto zástupcu riaditeľa pre MŠ; neuskutočnenie krúžkov; nepožadovanie prerušenia dochádzky dieťaťa do MŠ; V a V uskutočňovaná len v 1 triede zmenou organizácie v MŠ; nevedenie dokumentácie dvojajzyčne zmenou vyučovacieho jazyka z ukrajinského na slovenský)

³ SMŠ, J. Kráľ 22, Zvolen

Uplatnené **odporúčania** smerovali k odstráneniu najčastejšie sa vyskytujúcich nedostatkov v/vo:

- **výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ)**
 - nerešpektovaní dosiahnutej úrovne, rozvojového potenciálu a momentálnych dispozícií detí a v neprispôsobovaní im náročnosti činností
 - neuplatňovaní účinných stratégií VVČ vrátane hodnotenia učiteľov a podpory sebareflexie, názorových, hodnotových a emocionálnych postojov detí
 - nevyužívaní poznatkov z pedagogického diagnostikovania detí a odporúčaných metodických postupov (grafomotorické, pohybové, komunikačné spôsobilosti detí vrátane nadobúdania základov, ovládania používania spisovnej podoby štátneho i materinského jazyka)
 - nezadávaní divergentných úloh
 - neposkytovaní priestoru deťom na sebahodnotenie a hodnotenie činností a činov iných
 - nevyvážení prelínania obsahu V a V naprieč vzdelávacími oblasťami alebo v nevhodne zvolených ich kombináciách
 - nerešpektovaní rovnocennosti organizačných foriem V a V
- **školskom vzdelávacom programe (ŠkVP)**
 - nerešpektovaní špecifických podmienok školy pri vymedzení vlastných cieľov V a V
 - nerozpracovaní charakteristiky obsahových celkov v učebných osnovách, v nevymedzení stratégií realizácie edukačného procesu, učebných zdrojov, metód a prostriedkov hodnotenia dosiahnutia stanovených cieľov pri voľbe možnosti spracovania učebných osnov
- **riadení školy**
 - nezacielení činnosti poradných orgánov riaditeľa na uplatňovanie ich hodnotiacej a vzdelávacej funkcie
 - nepodporovaní rozvíjania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov
 - nezabezpečení účinnosti vnútroškolskej kontroly vrátane hospitačnej činnosti
 - neakceptovaní preventívnych výchovno-vzdelávacích programov
 - nezabezpečení krúžkovej činnosti v súlade s právnymi predpismi
 - nezpracovaní pravidiel organizácie aktivít v školskom poriadku
 - neusporiadaní denných činností vzhľadom na psychohygienické podmienky a výchovno-vzdelávacie potreby detí
- **podmienkach výchovy a vzdelávania**
 - nezabezpečení dostatočného spektra didaktických pomôcok

Uložené opatrenia ŠŠI a prijaté opatrenia riaditeľmi sa týkali odstránenia nedostatkov v/vo:

- **výchovno-vzdelávacej činnosti**
 - neuskutočňovaní V a V podľa ŠkVP
 - nezaistení bezpečnosti a ochrany zdravia detí pri V a V
- **školskom vzdelávacom programe**
 - nespracovaní ŠkVP v súlade so školským zákonom (obsah/štruktúra, prerokovanie v pedagogickej rade a v rade školy, zverejnenie)
 - nevypracovaní učebných osnov najmenej v rozsahu ustanoveným vzdelávacím štandardom ŠVP
- **riadení školy**
 - nespracovaní školského poriadku v súlade so školským zákonom (obsah/podrobnosti, prerokovanie v pedagogickej rade a v rade školy, zverejnenie)

- nevypracovaní konkrétnej právnyimi predpismi stanovenej dokumentácie⁴
- nevedení pedagogickej dokumentácie dvojazyčne
- nedodržaní stanoveného počtu detí v triedach
- neurčení ostatných podmienok prijímania detí
- nezriadení poradných orgánov riaditeľa
- nezabezpečení predprimárneho vzdelávania príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede
- neurčení týždenného rozsahu hodín priamej VVČ pedagogických zamestnancov; neakceptovaní stanoveného týždenného rozsahu hodín priamej VVČ
- nezabezpečení krúžkov podľa ustanovení právnych predpisov
- nezaznamenávaní denne zrealizovaných činností v triednej knihe adresne konkrétnym učiteľom
- nevytvorení podmienok pre naplnenie povinnosti začínajúceho pedagogického zamestnanca, ktorou je absolvovanie adaptačného vzdelávania
- nerešpektovaní princípu bezplatnosti predprimárneho vzdelávania detí rok pred plnením povinnej školskej dochádzky
- **podmienkach výchovy a vzdelávania**
 - nespĺňaní kvalifikačných predpokladov a osobitných požiadaviek na výkon pedagogickej činnosti v MŠ a na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca

Štátna školská inšpekcia vzhľadom na závažnosť zistení **upozornila 10⁵ zriaďovateľov** na: nezabezpečenie celodennej V a V zodpovedajúcim počtom učiteľov; nespĺňanie požiadaviek na výkon pedagogickej činnosti v MŠ a na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca; vymenovanie riaditeľa školy do funkcie bez výberového konania; nesúlad alebo chýbajúce údaje v zriaďovacej listine; nevyhovujúci technický stav interiéru a absentujúce oplatenie školského areálu.

Zriaďovatelia, okrem 2⁶, zaslali ŠŠI spätnú väzbu o riešení problému, na ktorý boli upozornení (personálne podmienky). K náprave stavu v oblasti nezabezpečenia celodennej V a V dvomi učiteľmi a pri nevyhlásení výberového konania došlo až po opakovanom upozornení zriaďovateľa na základe zistení z následnej inšpekcie⁷. Zriaďovateľ⁸ v spolupráci s riaditeľom školy požiadali o odklad termínu odstránenia nedostatkov týkajúcich sa technického stavu interiéru a neoplatenia školského areálu z dôvodu komplexnej rekonštrukcie, čo príslušné ŠIC akceptovalo. Kontrolou bolo zistené odstránenie nedostatkov na ktoré bol zriaďovateľ upozornený.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v:

- Trnave bol informovaný o vzdelávaní vyššieho počtu detí ako bol stanovený v prevádzkovom poriadku⁹
- Prešove bol upozornený na nepredloženie prevádzkového poriadku na schválenie¹⁰

⁴ napr.: ročný plán kontinuálneho vzdelávania; týždenný rozsah priamej VVČ pedagogických zamestnancov; školský poriadok; organizačný poriadok; zápisnice z rokovania pedagogickej rady; rokovací poriadok pedagogickej rady; plán činnosti metodického združenia; vnútorný predpis na vybavovanie sťažností

⁵ Školské inšpekčné centrum (ŠIC) Banská Bystrica: 3 zriaďovatelia; ŠIC Košice, Trenčín a Trnava po 1 zriaďovateľovi; ŠIC Prešov: 4 zriaďovatelia

⁶ Obec Kružno; Mgr. Martina Fenclová, Leškova 3, Bratislava (opakované nezaslanie informácie o splnení opatrení; zmarenie výkonu školskej inšpekcie)

⁷ Obec Kružlová

⁸ Mesto Považská Bystrica (MŠ, A. Grznára 1441, Považská Bystrica)

⁹ MŠ, Školská 44, Veľké Orvište

¹⁰ MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Medzany 104

Iné zistenia

V rámci následnej inšpekcie bolo zistené nespĺňanie podmienok na výkon vedúceho pedagogického zamestnanca, na čo boli upozornení 3 zriaďovatelia¹¹. Riaditeľ MŠ, zástupca riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ nevykonali prvú atestáciu a vedením školy bol poverený učiteľ, ktorý nespĺňal kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v MŠ.

V škole¹², v ktorej nastala zmena vyučovacieho jazyka zo slovenského na vyučovací jazyk maďarský, nebolo rešpektované integrované prepájanie vyučovacieho a štátneho jazyka.

Závery

Následné inšpekcie boli vykonané v **51** MŠ. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uplatnených **302** opatrení. Správy o prijatých a o splnených opatreniach zodpovedali zisteným nedostatkom s reálne prijatými opatreniami, ktoré zaslali vedúci pedagogickí zamestnanci ŠŠI v určenom termíne.

Akceptovanie 74 % odporúčaní a splnenie 99 % opatrení pozitívne ovplyvnilo pedagogické riadenie vrátane rozhodovania, adresnej kontroly a uplatňovania základných funkcií poradných orgánov, rozšírenie spektra didaktických pomôcok a tým celkovo skvalitnenie vyučovania učiteľov. Vzťahová nadväznosť jednotlivých častí ŠkVP a vyvážené prelínanie sa obsahu výchovy a vzdelávania naprieč vzdelávacími oblasťami vytvárali predpoklad komplexného podporovania rozvoja kľúčových kompetencií detí. Napomohli k tomu aj jednoznačne nastavené a dodržiavané pravidlá v školskom poriadku a v ďalšej dokumentácii rešpektujúce identitu školy, fyziologické a psychohygienické potreby, povinnosti a práva účastníkov V a V. Kontrolované školy, v ktorých bolo potrebné vzhľadom na inšpekčné zistenia uskutočniť hospitácie (32 tried), prevažne rešpektovali odporúčania a opatrenia, ktoré sa týkali skvalitnenia VVČ.

Neakceptovaním 26 % odporúčaní a nesplnením 1 % opatrení vedúci pedagogickí zamestnanci obmedzili učiteľom spätnú väzbu týkajúcu sa zistení z hospitačnej činnosti s dôrazom na stav a úroveň ich vyučovania, rozvíjanie elementárnych základov kľúčových kompetencií detí a na rešpektovanie ich osobitých potrieb pri výchove a vzdelávaní. V ojedinelých prípadoch slabé materiálne-technické vybavenie, opomenutie metodických odporúčaní učiteľmi obmedzovalo deti v uplatňovaní získaných a vlastných skúseností. Dopad na predprimárne vzdelávanie malo aj nespĺňanie kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti v MŠ a podmienok na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca, tiež sporadické realizovanie interného vzdelávania učiteľov a opakované obmedzenie adekvátnych podmienok pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí nerešpektovaním ich najvyššieho možného počtu v triedach¹³. V 3 školách¹⁴ (13 odporúčaní) nebolo akceptované žiadne alebo takmer žiadne (1 zo 6) odporúčanie, čím naďalej pretrvávali nedostatky výrazne negatívne ovplyvňujúce úroveň V a V.

Zmarením výkonu následnej inšpekcie v SMŠ¹⁵ nebolo možné zistiť stav odstránenia uložených opatrení. Hlavná školská inšpektorka podala návrh na vyradenie školy zo siete škôl a školských zariadení.

¹¹ Obec: Kopernica, Nenince – Lukanénye; Veľké Orvište

¹² MŠ – Óvoda, Hodejov 140

¹³ MŠ, Obrancov mieru 5, Detva

¹⁴ MŠ, Školská 44, Veľké Orvište; MŠ, Dolné Trhovište 204; MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Bács 83 – Bacsfa

¹⁵ SMŠ, J. Kráľa 22, Zvolen

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- zintenzívniť kontrolnú činnosť, hodnotiacu a vzdelávaciu funkciu poradných orgánov riaditeľa s dopadom na skvalitnenie vyučovania učiteľov a úrovne rozvíjania kľúčových kompetencií detí

Zriaďovateľom

- rešpektovať kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti učiteľa v materskej škole a požiadavky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca